روایت سیدمحمد دستغیب، دیپلمات سابق، از دوست شهیدش حسین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران

او سیاست خارجی را در شرایط حساس ارتقاء داد

■ صغری خیل‌فرهنگ

به حق گفته‌اند اگر حسین امیرعبداللهیان یک دیپلمات نبود، یک مبارز در عرصه‌های جنگ نظیر فرمانده شهید قاسم سلیمانی می‌شد. او دیپلماتی مجاهد بود که تمامی محافل فرماندهی جبهه‌های مقاومت از لبنان گرفته تا سوریه، عراق، یمن و فلسطین او را می‌شناختند. شهید امیرعبداللهیان همواره بین کشورهای مختلف اسلامی و بین‌المللی تردد داشت و هیچ خستگی به خود راه نمی‌داد و تمامی پتانسیل‌ها را برای توقف جنگ و تجاوز به غزه و نسل‌کشی مردم این کشور از سوی صهیونیست‌ها و تروریست‌های جهانی، بسیج می‌کرد. به جرئت می‌توان گفت: «امیرعبداللهیان، قاسم سلیمانیِ عرصه دیپلماسی است.» در ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۳، امیرعبداللهیان به همراه سیدابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور در مراسم افتتاح یک سد در شمالغربی کشور (ورزقان) حضور یافته بود که در بازگشت از این محل بالگرد حامل رئیس‌جمهور و هیئت همراه دچار سانحه شد و همه سرنشینان بالگرد به شهادت رسیدند. برای مرور خلقیات شهید حسین امیرعبداللهیان با یکی از دوستانش سیدمحمد دستغیب، دیپلمات سابق و رئیس و بنیانگذار انجمن دوستی ایران و آفریقا، همکلام شدیم.

■ **«انجمن دوستی آفریقا و ایران»**

در حال حاضر من علاوه بر اینکه رئیس انجمن دوستی ایران و آفریقا هستم، نماینده رسمی انجمن آفریقا–ایران در ایران نیز می‌باشم.

در سال ۱۳۹۱، گروهی از هواداران جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور، به‌ویژه در کشورهای آفریقایی، فعالیت خود را آغاز کردند و طی پنج سال موفق شدند، در کشور ساحل عاج یک سازمان مردم‌نهاد بین‌المللی با نام «انجمن دوستی آفریقا و ایران» تأسیس کنند. این انجمن از سوی خود آفریقایی‌ها راه‌اندازی شد و در کشور ساحل عاج به ثبت رسید. فعالیت‌های این انجمن مورد استقبال و تشویق وزارت خارجه ساحل عاج قرار گرفت و آنها به‌صورت رسمی و کتبی از این اقدام قدردانی کردند و برای اعضای انجمن آرزوی موفقیت داشتند. این انجمن توانسته است با ایجاد نمایندگی در کشورهای مختلف آفریقایی مانند، کنیا، توگو، کامرون، نیجر، جمهوری دموکراتیک کنگو و... حضور خود را در قاره آفریقا گسترش دهد و نقش مهمی در تقویت روابط فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی میان ایران و کشورهای آفریقایی ایفا کند. یکی از ویژگی‌های مهم این انجمن این است که کاملاً غیرسیاسی و غیردولتی است و در حوزه‌های علمی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی فعالیت می‌کند. هدف ما ایجاد بستر مناسب برای همکاری و ارتباط فعالان اقتصادی و فرهنگی بین ملت ایران و ملت‌های آفریقاست تا زمینه تعامل و توسعه روابط مردمی و اقتصادی میان دو طرف فراهم شود.

■ **حسرت برای جبهه**

آشنایی من با آقای امیرعبداللهیان به سال‌هایی برمی‌گردد که در بسیج وزارت خارجه فعالیت داشتم و جانشین فرمانده بسیج وزارت خارجه بودم. آن زمان گاهی افرادی را از میان کارکنان وزارت خارجه برای اعزام به جبهه معرفی می‌کردیم و من هم با فرماندهان سپاه و بسیج در جبهه‌ها ارتباط داشتم و آشنایی‌هایی از همان زمان شکل گرفت. من دو مرتبه با آقای امیرعبداللهیان برخورد داشتم. یک بار زمانی که هنوز وارد وزارت خارجه نشده بود و یک بار دیگر که گروهی از خبرنگاران را به جبهه برده بودم. یکی از خبرنگاران درباره جهاد و مقاومت رزمندگان سؤالی پرسید و من برایش توضیح دادم. سال‌ها بعد، یک روز در نمازخانه وزارت خارجه ایشان را دیدم و خاطره آن روز را برایش تعریف کردم. آقای امیرعبداللهیان با حسرت فراوان از دوران جبهه یاد کرد و افسوس آن روزها را خورد. بعدها هم که ایشان وارد وزارت خارجه شد، همکاری و آشنایی ما ادامه پیدا کرد. در یکی از اجلاس‌ها، زمانی که آقای امیرعبداللهیان معاون عربی و آفریقای وزارت خارجه بودند، درباره جایگاه شهدا و فعالیت‌های فعلی گلایه‌ای مطرح کردم و گفتم: «شهدا کجا هستند و ما کجا هستیم؟» ایشان همان لحظه برگشتند، من را صدا کردند و پس از سلام و احوالپرسی گفتم: «همه مثل شما کار نمی‌کنند، همه را مثل خودت نبین!» بعد از بازگشتم به ایران، به این فکر کردم ارزش کارها به این است که برخی افراد کارشان را به‌خوبی انجام می‌دهند و برخی دیگر نه و من نمی‌توانم شعارهای اصلاح‌طلبانه را قبول کنم. آقای امیرعبداللهیان پرسیدند: «الان چه می‌کنی؟» گفتم: «کارشناس ارشد اداره اقتصادی هستم و کار انجمن دوستی ایران و آفریقا را انجام می‌دهم.» ایشان با مهربانی دست به بازوی من زدند و گفتند: «برو، خداقوت!» همین تشویق کوتاه برای من کافی بود و باعث شد انگیزه بیشتری برای ادامه کارم پیدا کنم. آقای امیرعبداللهیان به حرف‌هایش ایمان داشت و همین ایمان باعث اثرگذاری او بود. این جمله ساده او، مشوق بزرگی برای من شد تا راهی را که تازه شروع کرده بودم، با انگیزه بیشتری ادامه دهم.

■ **شهید کمال کورسل**

شهید کمال کورسل یکی از دوستان من و از رفقای شهید عبداللهیان بود. زمانی که در پاریس بودیم، او تازه مسلمان شده بود و به خانه ما رفت‌وآمد داشت. بعد از اینکه من به ایران آمدم، او هم به ایران آمد و به قم رفت و مشغول تحصیل شد و زبان فارسی را هم خیلی خوب یاد گرفت. کمال چند جلد از کتاب‌های شهید مطهری را به زبان فرانسه ترجمه کرد و سرانجام در عملیات مرصاد به دست منافقین به شهادت رسید. بچه‌های ما به او عمو می‌گفتند. ما شاید عددی نبودیم اما کمال تحت‌تأثیر افرادی مثل شهید سلیمانی و شهید عبداللهیان که هر دو از بچه‌های جبهه و جنگ بودند، قرار گرفت. کار دلی همیشه اثر خودش را می‌گذارد.

می‌خواهم بگویم ما عددی نبودیم اما شهید کورسل و شهید عبداللهیان هر دو انسان‌های اثرگذاری بودند. حضور و فعالیت‌های آنها، چه در عرصه فرهنگی و چه در میدان جهاد، الهام‌بخش و ماندگار شد. اثرگذاری این افراد فراتر از جایگاه و عنوان بود و نمونه‌ای از ایمان و اخلاص واقعی است.

■ **صادق و مثبت‌اندیش بود**

آقای امیرعبداللهیان، فردی صادق و مثبت‌اندیش بود. گاهی او را در نماز جماعت‌های ظهر می‌دیدم و همیشه صداقت در حرف‌هایش موج می‌زد. این صداقت به آدم انرژی و انگیزه می‌داد. هیچ‌وقت از او حرف‌های ناامیدکننده مثل «نمی‌شود» یا «امکانات نداریم» نشنیدم. صحبت‌هایش همیشه روحیه‌بخش بود. او هر جا مسئولیتی داشت، موفق بود و این موفقیت را مدیون نگاه مثبت و امیدواری‌اش می‌دانم. برای معرفی آقای امیرعبداللهیان، لازم نیست حتماً همکار یا کارشناس وزارت خارجه باشید. کافی است به کارنامه و اقدامات او در هر مسئولیتی که داشته نگاه کنید. در دوره‌ای که معاون وزیر در حوزه عربی و آفریقا بود، شاهد پیشرفت‌ها و موفقیت‌های قابل توجهی در روابط سیاسی ایران با کشورهای آفریقایی و عربی بودیم. اگر به فهرست یادداشت تفاهم‌ها و عضویت ایران در اتحادیه‌های مختلف در آن سال‌ها توجه کنید، متوجه تأثیر مثبت مدیریت او خواهید شد. بدون توجه به گرایش‌های سیاسی، عملکرد و دستاوردهای او نمره بالایی می‌گیرد و نشان‌دهنده توانمندی و جدیتش در هر مسئولیتی است.

> مقایسه عملکرد شهید امیرعبداللهیان با دیگر وزرای امور خارجه ایران نشان می‌دهد، او در شرایط بسیار دشوار، توانست تراز و جایگاه وزارت خارجه را ارتقا دهد و نقش مهمی در تقویت سیاست همسایگی، توسعه روابط منطقه‌ای و حفظ ارتباط با قدرت‌های جهانی ایفا کند. او با رویکرد متوازن، هم به دیپلماسی رسمی و هم به دیپلماسی میدانی توجه داشت و در بحران‌های مختلف مانند جنگ غزه، قفقاز، افغانستان و روابط با کشورهای عربی و همسایه، با تدبیر و هوشمندی عمل کرد

■ **بمانید و خدمت کنید**

آقای امیرعبداللهیان محبت و احترام زیادی به ما داشت. با اینکه من یک کارشناس ساده بودم، هیچ‌وقت نگاهش سلسله‌مراتبی نبود و همیشه با احترام و صمیمیت رفتار می‌کرد. او من را هم در جبهه دیده بود و هم در وزارت خارجه و همیشه با اسم کوچک صدا می‌زد. حتی وقتی متوجه شدم او همان عبداللهیان سال‌های جبهه است، از فروتنی‌اش تعجب کردم. روزی که تصمیم داشتم بازنشسته شوم و برای خداحافظی رفته بودم، آقای عبداللهیان گفت: «نه، تا می‌توانی بمان و خدمت کن. حتی پیشنهاد داد به کنگو بروم.» اما من گفتم بعد از ۳۵ سال خدمت، می‌خواهم کارم را در انجمن ادامه دهم. او همانجا من را تشویق کرد و در فعالیت‌های انجمن همواره همراه و پشتیبان ما بود. این حمایت‌ها و تشویق‌های او نقش مهمی در موفقیت انجمن داشت من همه دستاوردهای ما را مدیون همراهی و انگیزه‌بخشی ایشان می‌دانم.

■ **زیرک در مسائل دیپلماتیک**

دلخوری زیادی داریم از کسانی که زبان و بیان آقای عبداللهیان را مورد نقد قرار دادند. امروز او یکی از عزیزترین وزرای امور خارجه ایران است. این نقدها بیشتر از سر عداوت است. اگر با نگاه منفی و دشمنی به کسی نگاه کنیم، حتی می‌توانیم همه حرف‌ها و رفتارهای امام علی(ع) را هم نقد کنیم. اما اگر با حسن‌نیت و انصاف نگاه کنیم، می‌بینیم پشت هر حرف و تصمیمی، دلایل و مزایای زیادی وجود داشته است. نگاه مثبت و منصفانه باعث می‌شود ارزش واقعی کارها و شخصیت‌ها را بهتر درک کنیم.

آقای امیرعبداللهیان فردی بسیار با درایت و تیزبین بود. نمونه روشن این ویژگی، همان تصویری است که از سفر آخر ایشان منتشر شد، عکسی که نشان می‌داد هنگام دست دادن الهام علی‌اف، رئیس‌جمهور آذربایجان با آیت‌الله رئیسی، وقتی پای علی‌اف روی خط مرزی قرار گرفت، آقای امیرعبداللهیان نیز با دقت و هوشمندی مشابه، پای خود را روی همان خط گذاشت. این رفتار نشان‌دهنده دقت و زیرکی او در مسائل دیپلماتیک بود و چنین تیزبینی‌هایی همان چیزی است که در وزارت خارجه اهمیت زیادی دارد و خوشبختانه آقای امیرعبداللهیان این ویژگی را به‌خوبی داشت.

■ **نامی که ماندگار شد**

در زندگی من، کسی مثل شهید عبداللهیان اینگونه من را تشویق نکرد. در ماه‌های گذشته، یادداشت قدردانی از ساحل‌عاج به دستم رسید که نتیجه تلاش‌های آقای عبداللهیان بود. بیشتر فعالیت‌های او ریشه در اعتقاد و ایمان داشت و مقام و پست برایش اهمیت نداشت. این بزرگ‌ترین ویژگی او بود. آقای عبداللهیان به دیپلماسی عمومی اهمیت زیادی می‌داد و همیشه با اخلاص و باور قلبی کار می‌کرد. این روحیه و ایمان، رمز موفقیت و اثرگذاری او در همه مسئولیت‌ها بود. برترین ویژگی شهید امیرعبداللهیان، باور عمیق و عملی او به دیپلماسی عمومی و پیوند آن با آرمان‌های انقلاب اسلامی بود. او دیپلماسی را ابزاری برای دفاع از حقوق ملت‌ها، به‌ویژه مردم فلسطین و محور مقاومت می‌دانست و در این مسیر، سیاست و اخلاق را به‌خوبی با هم ترکیب کرد. امیرعبداللهیان هیچ‌گاه میان دیپلماسی و مقاومت دوگانگی قائل نبود و معتقد بود این دو باید در کنار هم برای تحقق اهداف ملی و اسلامی عمل کنند. من همیشه فکر می‌کردم و خدا را شاهد می‌گیرم، آقای عبداللهیان با کارهای بزرگی که انجام داده، نامش برای همیشه ماندگار خواهد شد. اصلاً به شهادت او فکر نمی‌کردم و تصورم این بود بالاخره یک روز، کسی پیدا می‌شود و همه فعالیت‌ها و خدمات او را برای مردم بازگو می‌کند. مخصوصاً کارهای مهمی که در سیاست خارجی و عرصه بین‌الملل برای کشور انجام داده بود. همیشه با خودم می‌گفتم کارهای او جاویدان خواهد ماند اما حالا که به شهادت رسید، می‌بینم نه‌تنها نامش ماندگار شد، بلکه با شهادتش این ماندگاری و اثرگذاری چند برابر شد. اقدامات و فعالیت‌های او، چه از نظر کمیت و چه کیفیت، گستردگی و عمق زیادی داشت و نقش او در تقویت دیپلماسی، حمایت از محور مقاومت، مدیریت بحران‌ها، توسعه روابط با کشورهای همسایه، عضویت ایران در سازمان‌های بین‌المللی و دفاع از حقوق ملت‌های مظلوم، همه نشان‌دهنده تأثیر عمیق و جاودان او در سیاست خارجی ایران است. مقایسه عملکرد شهید امیرعبداللهیان با دیگر وزرای امور خارجه ایران نشان می‌دهد، او در شرایط بسیار دشوار، توانست تراز و جایگاه وزارت خارجه را ارتقا دهد و نقش مهمی در تقویت سیاست همسایگی، توسعه روابط منطقه‌ای و حفظ ارتباط با قدرت‌های جهانی ایفا کند. او با رویکرد متوازن، هم به دیپلماسی رسمی و هم به دیپلماسی میدانی توجه داشت و در بحران‌های مختلف مانند جنگ غزه، قفقاز، افغانستان و روابط با کشورهای عربی و همسایه، با تدبیر و هوشمندی عمل کرد. اصلاً اگر بخواهم به عملکرد او نمره بدهم، با توجه به شرایط سخت، محدودیت‌ها و دستاوردهایش، نمره بسیار بالایی می‌دهم. او با ایمان، اخلاص و پشتکار، نام خود را جاودان کرد و اثر مثبت و ماندگاری در سیاست خارجی ایران گذاشت. هیچ‌کس من را مجبور نکرده این حرف‌ها را بزنم، من بازنشسته‌ام و امروز رایگان و با انگیزه، به برکت تشویق‌های او، این مسیر را ادامه می‌دهم. این موفقیت‌ها همه به لطف درایت و مدیریت آقای عبداللهیان است. حقیقت این است که این کار بزرگ را من انجام ندادم، کسی که من را تشویق کرد و باعث شد این مسیر را ادامه بدهم، آقای عبداللهیان بود. او با تشویق‌ها و انگیزه‌بخشی، جنب‌وجوش و انرژی زیادی در ما ایجاد کرد و نتیجه این تلاش‌ها را هم دیدیم. دوستی‌ها و تفاهمنامه‌های بیشتر، گسترش روابط بین‌الملل و افزایش صادرات ایران به آفریقا تمامی اینها بدون ادعا و با تلاش واقعی انجام شد. امروز ما در انجمن دوستی ایران و آفریقا در ۳۰ کشور نماینده داریم، بدون اینکه بودجه یا هزینه‌ای از دولت گرفته باشیم. فقط با استدلال، منطق و تشویق‌های او توانستیم خارجی‌ها را به همکاری با ایران ترغیب کنیم. این کار، دستاورد کمی نیست و همه این موفقیت‌ها را مدیون درایت و حمایت‌های آقای عبداللهیان هستیم.

■ **تأثیر عمیق**

پسر من ارادت زیادی به آقای عبداللهیان داشت و خودش هم او را از نزدیک دیده بود. آقای عبداللهیان همیشه با نگاه محبت‌آمیز و رفتار مهربان با پسرم برخورد می‌کرد. روز تشییع، با اینکه جمعیت زیادی آمده بودند، پسرم تا زمانی که زیر تابوت شهید را نگرفت، آرام نشد و دلش نمی‌آمد بی‌تفاوت بماند. من وقتی علاقه پسرم را دیدم، به یاد ارادت خودم به آقای عبداللهیان افتادم. یک لبخند، یک تشویق یا رفتار اسلامی و محبت‌آمیز او، تأثیر عمیقی بر ما داشت. حالا بهتر می‌فهمم چرا کسانی که در کنار اهل بیت(ع) بودند و محبت و رفتار آن بزرگواران را از نزدیک می‌دیدند، حاضر بودند جان خود را در راهشان فدا کنند.

جدول

طراح: علیرضا سجادی فر ■ شماره ۷۳۱۵

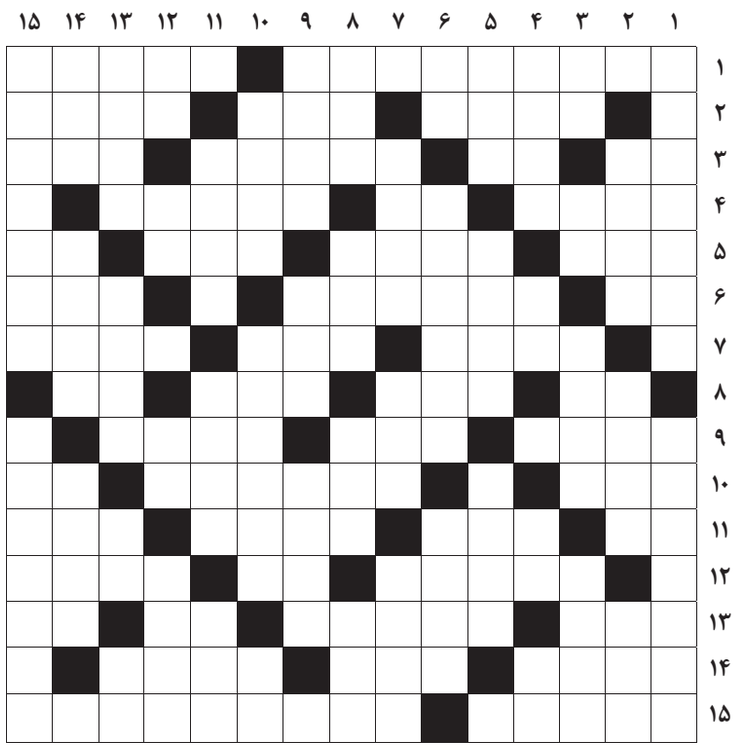

از راست به چپ

■ ۱ـ قهرمان کتاب بینوایان ویکتور هوگو ـ پایتخت تایوان ■ ۲ـ جای بلیت فروشی ـ قالی ـ رایزنی ■ ۳ـ طریق کوتاه ـ دختر کارتونی ـ کفش ورزشی ـ حرکت فتحه ■ ۴ـ پاندول ساعت ـ سست و وارفته ـ قضاوت ■ ۵ـ جور ـ نمک قلیا ـ کیف مسافرتی ـ ضمیر شیطانی ■ ۶ـ پول ژاپن ـ از بازی‌های سنتی کودکان - از القام امام حسین ■ ۷ـ مظهر سردرگمی ـ ربودن ـ ترشی بادمجان ■ ۸ـ تکرارش دهان سوز است ـ تنبیه بدنی ـ شهر بی قانون ـ سایت ■ ۹ـ هوس باردار ـ پرستار ـ همدم ■ ۱۰ـ تکیه بر پشتی ـ زیباترین روستای استان گیلان ـ مالامال ■ ۱۱ـ نوار دور تا دور بدنه اتومبیل ـ به کمر بندند ـ کوه فرود کشتی نوح ـ مجلس اعیان ■ ۱۲ـ شهر نفتی عراق ـ یازده ـ عنصری در فولاد و چدن ■ ۱۳ـ از رودهایی که به دریای خزر می‌ریزد ـ حلال‌زادهاش به خالو می‌رود ـ راز ـ معاون فراری هیتلر ■ ۱۴ـ خداحافظی ـ بسیار کوچک ـ شیشه بیرنگ و شفاف و مرغوب ■ ۱۵ـ مدافع ملی‌پوش اسبق رئال مادرید ـ هنر کهنه جلوه دادن اشیا

از بالا به پایین

■ ۱ـ دومین دوره از دوران دوم زمین شناسی ـ بازاریاب ■ ۲ـ خوش قد و قامت ـ گوشت کبابی ـ سوا ■ ۳ـ مغرور ـ رطوبت ـ بر سر گذاشتن و برداشتنش جرم است ـ استراحتگاه شیر و پلنگ ■ ۴ـ کلیسای بزرگ ارامنه اصفهان ـ بزکوهی ـ بدی ـ تکرارش صدای سگ است ■ ۵ـ زمان مرگ ـ شماره خانه ـ پایتخت بنگلادش ■ ۶ـ زیر پا مانده ـ عجله و شتاب کردن ـ موزه معروف پاریس ■ ۷ـ پرنده خبرچین ـ بخشش ـ نماهنگ ■ ۸ـ همراه خیز به معنی افتادن و بر خاستن است ـ پس از این ـ تابه نان‌پزی ـ نیتروژن ■ ۹ـ درختی سوزنی برگ با چوب صنعتی ـ تقویت رادیویی ـ توانایی خواندن و نوشتن ■ ۱۰ـ آشنا ـ مثلث هراس انگیز ـ ریشه ■ ۱۱ـ پول چین ـ از فروع دین ـ زنبیل ■ ۱۲ـ غذای سنتی ـ روراست ـ عدد منفی ـ سایبان درشکه و اتومبیل ■ ۱۳ـ سلاحی گرم ـ الهه‌ای در روم باستان ـ فرمانده بدن ـ علامت مفعول ■ ۱۴ـ فرشته ـ مدرسه‌های سبک قدیم ـ گیاه پارچه‌بافی ■ ۱۵ـ بنای تاریخی در سرزمین توس ـ زبانی از خانواده هند و اروپایی

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری قرار دهید که در هر ردیف، ستون و مربع‌های کوچک سه در سه فقط یک بار به کار روند.

				۲	۸			
۶		۴	۷					
		۸				۹	۲	
۹		۶					۵	
						۷	۸	۳
				۱	۳			
۱	۵							
			۸		۲	۳		
						۲	۷	

جدول کلمات متقاطع
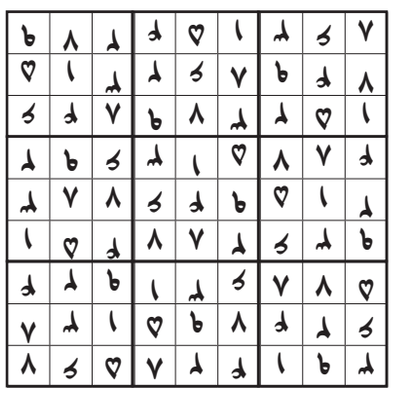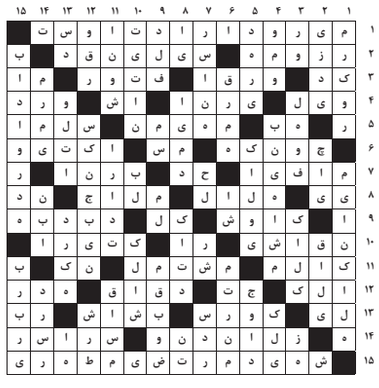
پاسخ جدول شماره ۷۳۱۴